

یادداشت دکتر حامد بخشی، جامعه‌شناس و پژوهشگر اجتماعی

درباره هویت نمایشی افراد که منجر به شوآف می‌شود

«انسان نمایشی»، گونه جدیدی از انسان اجتماعی

شده‌اند. تمایل زیاد به قرار گرفتن در موقعیت‌های مورد احترام جامعه، تلاش برای جعل مصرف با استفاده از کالاهای تقلبی یا وانمود کردن به الگوی مصرف طبقات بالای جامعه، ناشی از هویت نمایشی افراد است. از سوی دیگر در حالی که پیش از این خودداری از جلوه‌گری با داشته‌ها گونه‌ای ادب یا ارزش اخلاقی نظیر فروتنی و تواضع قلمداد می‌شد، بخشی از هویت انسان مصرفی امروز را این جلوه‌گری‌ها تشکیل می‌دهد بنابراین در جامعه امروز شاهد گونه جدیدی از انسان اجتماعی یعنی «انسان نمایشی» هستیم که محصول جامعه مصرف‌زده است. جامعه‌ای که ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی خود را به جای تولید، خلاقیت و روابط اجتماعی رضایت‌بخش در مصرف تعریف می‌کند و آن را جایگزینی واحد برای همه نداشته‌های یک زندگی مطلوب می‌داند. غافل از این که مصرف، خصلتی سیری‌ناپذیر دارد و در رقابت با دیگران، همواره فرد را در نوسانی بین رضایت و سرخوشی لحظه‌ای قرار می‌دهد. چنین است که انسان مصرفی و جامعه مصرف‌زده که نمود هر چه بیشتر مصرف فردی در زندگی روزمره هستند، یکدیگر را از طریق هر آن چه در دسترس است، اعم از رسانه‌ها، شبکه‌های اجتماعی و حضور در مجامع عمومی، باز تولید می‌کنند.

جامعه‌شناسان کلاسیک و مدرن به خوبی نشان داده‌اند اگر در گذشته منزلت اجتماعی افراد ناشی از پایگاه اقتصادی‌شان بود، امروزه سبک زندگی، آن‌را تعیین می‌کند. سبک زندگی یک مفهوم نوین است که با «مصرف» قرابت زیادی دارد. از این رو افراد برای بالا رفتن از سلسله مراتب اجتماعی تلاش می‌کنند تا سبک مصرفی خود را مطابق با آن چه جامعه به آن ارزش می‌دهد نزدیک کنند. طبقات بالاتر تلاش می‌کنند با نشانگان مصرفی پر تجمّل، خود را دسترس‌ناپذیر و در نتیجه مورد احترام نشان دهند. طبقات متوسط و پایین نیز تلاش می‌کنند تا هر چه بیشتر خود را به معیارهای مصرفی طبقات بالاتر نزدیک کنند. مصرف‌بوی‌گی نمایشی دارد و برای تعیین منزلت اجتماعی باید «دیده» شود. در گذشته این نمایش مصرف با دعوت دیگران به منزل (نمایش وسایل زندگی) و جلوه‌گری در بیرون (نمایش پوشاک و خودرو) خلاصه می‌شد اما ظهور رسانه‌های اجتماعی امکان انتشار این نمایش مصرفی به دیگری که به‌طور مستقیم آن‌ها را ندیدند، فراهم کرده‌است. بدین ترتیب هویتی که قبلاً در داریی‌ها تعریف می‌شد امروزه در مصرف باز تعریف شده‌است و در نتیجه افراد دارای یک «هویت نمایشی»

بررسی ابعاد
فردی و اجتماعی رواج
فرهنگ نمایش و خودنمایی

بازار داغ شوآف

مرور تعدادی از رفتارهای نمایشی چهره‌ها که در فضای حقیقی و مجازی، واکنش منفی در پی داشت

زل‌زله کرمانشاه در سال گذشته، رنج زیادی آفرید اما در بین این حجم گسترده از آندوه، عده‌ای سلبیتی بدون در نظر گرفتن وضعیت روحی زلزله‌زدگان، به جای انجام کارهای مهم‌تری که به بهبود سریع شرایط معیشتی آن‌ها کمک کند، مشغول انتشار عکس‌های یادگاری خود با زلزله‌زدگان در فضای مجازی بودند. عکس خوشحال و خندان «نوید محمدزاده» بایکی از اهالی، یکی از همین تصاویر بود که حاکی از تضاد عمیق و قابل تأمل بود و بازتاب‌های منفی بسیاری از سوی مردم به دنبال داشت.

سال گذشته عکس‌های جشن از دواج مجدد «بهاره هنما» در فضای مجازی هم به عنوان نمونه‌ای بارز از شوآف خوشبختی و خوشحالی، با حرف و حدیث‌های بسیاری همراه بود. تعداد زیادی از کاربران سوال داشتند آیا نمی‌شد خانم رهنما صرفاً بایک عکس معمولی، از ازدواج مجدد خود خبر دهد و حتماً لازم بود تصاویر مجلس لوکس و فاخر خود را در شرایطی که بسیاری از جوان‌ها از عهده یک جشن ساده هم بر نمی‌آیند، به رخ دیگران بکشد؟

«جمشید مشایخی» بازیگر پیش‌کسوت سینمای ایران، مدتی قبل به دلیل بیماری و شرایط بد جسمانی در بیمارستان بستری شد و تعدادی از بازیگران نه چندان معروف برای عبادت از او به بیمارستان رفتند. تا این‌جا همه چیز قابل قبول بود تا این که عکس‌های یادگاری این بازیگران در کنار مشایخی بیمار با چهره و نگاه وقت‌انگیز، منتشر و مرزهای شوآف را جابه‌جا کرد. یادیدن این تصاویر، این سوال پیش می‌آید که آیا نمی‌شد در آن شرایط بی‌خیال گرفتن و انتشار عکس دسته‌جمعی شد؟

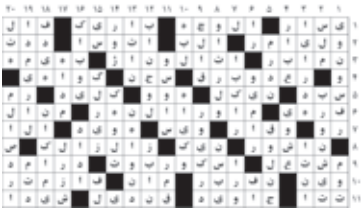
«محمدرضا گلزار» که این روزها برنامه تلویزیونی «برنده باش» را اجرا می‌کند، چند وقت پیش برای ترویج کتاب خوانی عکسی در صفحه رسمی اینستاگرام خود منتشر کرد که بازتاب‌های زیادی داشت. او در مقابل قفسه‌نوشت افزاریک فروشگاه، مشغول ورق‌زدن یک کتاب عکس بود و در کپشن از مخاطبانش پرسید «چقدر کتاب می‌خوانید؟». تعداد قابل‌توجهی از کاربران مجازی معتقد بودند باید این سوال را خیلی جدی از خودایشان پرسید چون کتاب دست‌آقای ستاره، در اصل متنی نداشت.

جدول سخت [شماره ۴۸۵]

خلیفه اموی - آپشار دیدنی لرستان - پیروان یک پیامبر ۸ - نشانه صفت تفضیلی - شقاق بزرگ - بی‌نظیر - سوره‌سی و چهارم قرآن - زخم ۹ - کلمه - نزدیک بین - آن‌که از خدمت‌رزم خودپارا فراتر می‌گذارد - با... آشناسخن آشنا بگو ۱۰ - ته‌نست - چند رئیس - خداوندی - منسوب به یمن ۱۱ - شهر و جزیره‌ای زیبا در میان رودخانه سن لوران - میوه تابستانی - کشش علمای دینی.

عمودی

۱ - پوشیده و پنهان - آماسیده ۲ - ساقه خوراکی ترش و شیرین - ماورا ۳ - سرکوب دیفرانسیل موتور ۱۷ - آخرین ماه فرنگی - حرف همراهی عرب ۱۸ - مخفف گوهر - از باشگاه‌های فوتبال اسپانیا ۱۹ - سوره هل‌اتی - وسطی ۲۰ - همشین‌زن - از ماه‌های رومی.

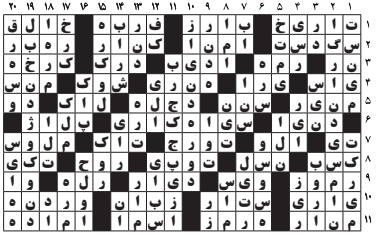
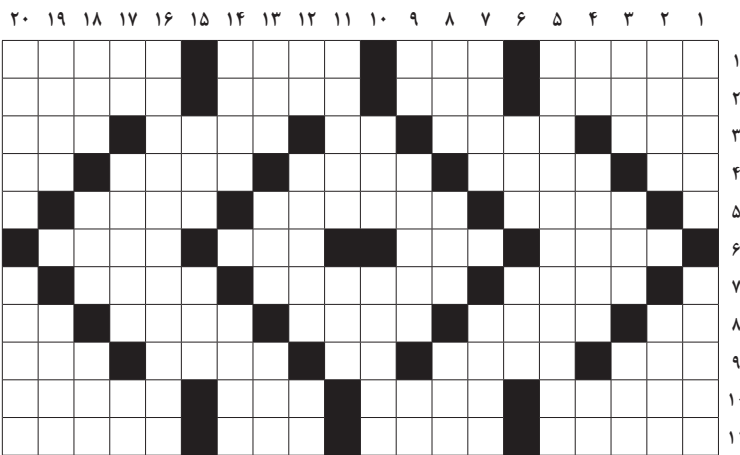
حل جدول شماره ۴۸۴

جدول متوسط [شماره ۷۲۷۴]

طراح جدول: مجید شادروح

افقی

۱ - مبرز - نخوت - آموزگار - مغناطیس ۲ - مصنویت - جراحت - پرسش - قلب قرآن ۳ - سنگی گران بها - سیاه - ضمیر جمع - جاوید - عظمت ۴ - کلمه شگفتی - گدایی - دم‌باز دم - بانو - دیوار همقد ۵ - انبان - کوهی در لرستان - لوله پزشکی ۶ - اجرت - هریک از قسمت‌های بیست‌ویک گانه کتاب اوستا - تالاب - سخت ۷ - اگر حروفش مرتب شود به معنی دوستی است - در مانده - نیک بخت ۸ - شناسه - پلکان اتوبوس - آتشیگاه آهنگری - خط نایب‌نایان - حرف همراهی ۹ - بها - ابزار نجار - ز دنی سیگار - برودت - فانوس دریایی ۱۰ - شهری در هرمزگان - دانشگاهی در اتازونی - حرارت - حدیث ۱۱ - دشت - زبان - الکتروسیته - زردی

حل جدول شماره ۷۲۷۳

